

Redništvo in upraviteljstvo v Ptuj
v gledališkem poslopu.

izhaja vsaki drugi petek,
izdan z dne naslednje nedelje.

Sestavki dobrodošli.

Članki se ne vračajo in se morajo
dostavljati do ponedeljka pred izdajo do-
tične številke vpsolati.

Štajerc.

Posamezna številka velja v Ptuj za
celo leto K 1.— s poštnino K 1.20.
Pri odjemanju več ko 10 številki pri-
meren rabat.

Cena za oznanila za :

1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—
 $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—
 $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K. 1.—
Pri večkratnem oznanilu posebno zni-
žana cena.

tev. 14.

V Ptuj v nedeljo dne 14. julija 1901.

II. letnik.

Predlog

poslanca Orniga in tovarišev v štajerskem deželnem
boru, zadevajoč naročitve težkih žrebcev za ptujski
okraj.

Žalostni položaj vedno bolj propada-
čega kmečkega stanu povzročuje dolžnost
se storiti in nobeno sredstvo opustiti, is-
krenemu skoz odklepanje času primernih do-
hodnih virov deloma odpomoči.

Eden najvažnejših teh dohodnih virov
je konjereja. Ptujski okraj je ta čas kon-
jerejo zadevajoče, za tako imenovano lahko
pleme (Reitschlag) določen; skoz to je kmet
primoran zrejati lahko plemo. Nasledek
tega je, da kmet, od njega zrejenih konjev
ne more dobro prodati, ker material ne
dovolji za c. kr. erar, za vojaške potreb-
nine in tudi zasebnikov ne. Žrebice se
na sploh ne odkupijo in za tri- do štiri-
tne konje dobijo naši kmetje 150 gl., k
torejmu 250 gl. Vojaško oskrbnništvo v

ptujskem okraju tudi nikoli konjev ne ku-
puje, ker imajo prednost ogerski konji.

Po drugih krajih vendar, kjer je za-
stopano težko, mirnokrvno konjsko plemo,
tam dobijo kmetje za eno žrebico, ki je
šest do osem mesecev stara, skoraj toliko,
kakor kmetje ptujskega okraja za svojega
štiriletnega konja, to je 150 do 200 gl.
in še več. Iz tega se razvidi, da je konje-
reja težkega plemena za ubogega kmeta
prav gotovo velikega pomena.

Sicer pa imajo v večimenovanih okrajih
mnogi kmetje že kobile težkega plemena;
da pa iste zamorejo pustiti ubrejiti, morajo
narediti dva- do tridnevni dolgi pot do
bližnje žrebčarije, kjer se nahajajo težki
žrebci, tako na primer v sv. Lenart.

Ako toraj ptujski kmetje prosijo, da
bi se v ptujski žrebčariji ne samo lahki
žrebci negovali, tako more se ta zahteva
kot ravno tako potrebna in opravičena pri-
znati. Ta želja se je tudi o priliki navzoč-

Praprotovo seme.

(Resnična dogodba iz lanskega leta.)

(Konec.)

Tako mu je govorila Urša. Mislila si je pa: le hodi
semenom koder hočeš in kedaj hočeš, vsak te bo
ko videl, če bo le kje blizu. Sicer ni vedela kaj
že namerava, pa mislila si je lahko, da se gre za
posebnega, kjer bi Blaže rad zraven bil, da bi
drugi ne videli. V srcu se je veselila, če je pomis-
lila kako se bo Blaže opekel. Dala mu je v nekem
nem glažku neke stvari, ki ni bila ne les, ne zemlja,
ne kaša, ne proso, ampak neko prav drobno suho
rumenkaste barve. Blaž ji da denar, vtakne gla-
žko v žep in se vesel napoti že precej pozno zvečer
domov.

Ko je drugi dan Blaže srečal Katerco, ji je na-
m povedal, da ima praprotovo seme, da zdaj lahko

pride k njej, ker ga nihče drugi ne bo videl, kakor
ona sama.

Nestrpno je čakal večera. Blaže je obul nove
škornje, da bi mu seme iz njih ne všlo in se odpravi
precej pozno od vasi. Pri „figabirtu“ je izpil za ko-
rajžo pol litra starega. Ko ga je krčmar vprašal, kam
da je tako pozno večer namenjen, odgovoril mu je,
da nikamur, ampak, da je le radi žeje prišel k njemu
na pol litra dobrega.

Izpiši vino, vdari jo Blaže proti lesu, kjer je
stala Gašparjeva koč. Ker ne vidi nobenega blizu,
stopi za bližnji grm, vsede se na tla, sezuje se, ter
si natrosi semena v škornje. Potem se obuže in še sedi
skoro celo uro, kajti za vasovanje zdelo se mu je še
prezgodaj. Ko je mislil, da je že polnoči proč, na-
pravi se zopet na pot popolnoma varen. Malo nerodno
je stopal, kajti seme ga je bodlo in marsikaterokrat
mu je skoro iz ust všlo: hudičevo seme, a izgovoriti

nosti gospodov c. kr. namestnika in deželnega glavarja v Ptuiju obema ekscelencema izrekla po kmečki deputaciji.

Podpisani toraj predlagajo:

Visoki deželni zbor naj sklene:

Deželnemu odboru se nalaga, tej želji ubogega kmečkega ljudstva ptujskega okraja ugoditi, da

a) se Njeg. ekscelencija c. kr. namestnika naprosi, ves svoj upliv porabiti, da se na ptujski žrebčariji mesto sedaj vzdrževanih šest lahkih žrebcev vzdržavajo samo štirje in vsaj dva težka mirnokrvna žrebca naročita;

b) ses prošnjo na konjerejsko društvo obrne, da se tudi to v enakem smislu za važno to zadevo zavzame.

Na ta predlog g. Orniga je c. kr. društvo za deželno konjerejo sklenilo, od leta 1902 na ptujski in gornjeradgonski žrebčariji nastaviti po dva žrebca težkega plemena, da se tako ugodi kmečki želji.

Slovenski poslanci in slovenski kmetje.

Naši gospodje deželni poslanci odločili so se, da hočejo po celem Spodnjem Štajerju prirejati shode, pri katerih bodejo kmetom pojasnili, zakaj da ne grejo v deželni zbor. Nekaj takih shodov so že priredili in vse krivice našteli, katere se nam ubogim Slovencem v deželnem zboru dogajajo, k sklepu pa rekli: „Proč od Gradca“; To se pravi toliko kakor: mi hočemo svojo vojvodino Štajersko, ali pa hočemo se priklopiti kranjski deželi.

Že v zadnji številki „Štajerca“ smo dokazali, da bi se z razdelitvijo štajerske dežele in ustanovitvi svojih uradov za Spodnji Štajer davkoplačevalcem

se le ni upal, boječ se, da nebi seme izgubilo svoje moči.

Pride do hišne ograje in kmalu je bil pod oknom Katerce. Rahlo potrka in zakliče. Dekle pride odpirat in dolgo dolgo sta se pogovarjala o mnogih rečeh, o kakoršnih se menijo le tisti, ki vso čarobno moč prve, čiste ljubezni v sebi občutijo. Nazadnje je celo dobil še prvi poljub, po katerem je hrepenel. Na glas bi bil rad zaukal od veselja, ko je odišel, a spomil se je, da ne sme. Hvalil je Andrejčka, ki mu je nasvetoval praprotovo seme, hvalil je Uršo in najbolj pa seme, kajti bil je trdno prepričan, da je pomagalo in da ga ni nobeden videl. Ko tako veselega srca koraka proti drugemu koncu dvorišča, zgodi se mu nekaj, česar ni pričakoval. Toda star pregovor pravi: dež za solncem mora priti, hotel je tudi tukaj vso resničnost pokazati, kajti ubogi Blaže je telebnil po dolgosti in širokosti v korito za napajanje živine, ki je bilo še polno vode.

naložila grozna nova bremena in to je gola resničevprav se „Fihpos“ stokrat na glavo postavi. Kar zadruženja s Kranjsko tiče, pa ve vsak človek, je na Kranjskem samo malo premožno ljudstvo, samo nima nič denarja, mi pa potrebujemo več denarja, da naše vinorejstvo povzdignemo.

Ali tudi v slučaju, da bi nam „Proč od Gradca“ hasek prineslo, kako hočejo se naši poslanci Gornjega Štajerskega odtrgati? Vojvodina Štajerska obstoji že izza 800 let in pri sto bojih so slovenski in nemški Štajerci skupaj držali, se bojevali pa s Turkom in štajerski regimenti izkazali so se povsod hrabri.

Ali mislijo naši poslanci res, da se jim bomo pomagali nekoliko shodov in kratkem času posrečeli premagati Gornještajerce in vlado ter slovenske Štajerce preleviti v Kranjce? Gotovo ne! Niti v 50 letih jim ne bode mogoče, to doseči in naš kmet si tako ako se ga vpraša, če hoče postati Kranjec, bode prekrizhal in rekel: Bog nas varuj; pride že se toliko lačnih ljudi iz Kranjskega sem, kako bode šele potem izgledalo, če bi mi bili pod kranjsko vladavo.

Slovenski kmet pa nima časa čakati 50 let, njemu more se kmalu odpomoči, kajti potem bode že dostradal ali se izselil. Naši gospodje deželni poslanci storijo torej s tem veliko hudobijo, če kmeti stvari pripovedujejo, katere so neizpeljive in če zaradi take neumnosti ostanejo daleč od deželnega zbora ter ubogega kmeta pustijo brez zastopstva.

Pred čim se bojijo naši poslanci?! Posrečijo jim v deželnem zboru zahteve slovenskega kmeta, peljati, potem bomo jim poljubili roko, ako najdejo tam nobenega uslišanja in bodejo s svojimi poštenimi predlogi odbiti, potem bode vse ljudstvo stalo na njih strani in od deželnega zbora zahtevati opravičenja.

Ali leno doma sedeti, nič delati in denarje žep pobasati, kakor gospod Robič, s tem ni pomagalo ne kmetu, niti ni v čast poslancem samim! Tako bomo samo strahopezljivec delati; in slovenski kmet, hrabrejši vojak sveta, nebo tako plesnjivo politiki nikoli odobral.

Glasno je omevalo v tiho noč pluskanje vode in Blaže se hitro pobere, da bi zbežal. Ko je bil proti plotu spodtaknil se je na „šejtrgi“, da je še drugič padel in se precej potolkel, tako, da je kar še srečno pete odnesel, kajti že so se odpirala hišna vrata in stari Gašpar bil je na dvorišču.

Blažetova sreča je bila, da si je izbral noč precej temno, kajti drugače bi ga bil Gašpar spomnil in si tudi lahko mislil, da je bil pod oknom Katerce in zdaj je bil prepričan, da se je okoli hiše plazil. Ko bi bil Blaže malo bolj bistre glave, prišel bi bil na to, da mu seme ni nič pomagalo, kajti videti tudi tako ni nobeden mogel, ker je bila noč temna.

Toda akoravno se je precej potolkel, mu verjame ni bil žal ta prvi poskus, kajti zdaj je bil trdno prepričan, da ga Katerca ljubi in da jo že lahko hodnji pust vzame za svojo, če bosta stara dva volila.